

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 562/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Andreou Tkáčová, advokátkou, Magurská 3, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 26C/29/2022-1133 zo 4. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. septembra 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu o výške náhrady trov konania, ktoré navrhujú zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

2. V civilnom spore troch žalobcov proti sťažovateľom ako dvom žalovaným bola sťažovateľom proti žalobcom právoplatne priznaná náhrada trov konania. Na to okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka zo 4. marca 2021 rozhodol o výške tejto náhrady. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa 1 prostredníctvom svojej advokátky sťažnosť, ku ktorej sa vyjadrili sťažovatelia tak, že okrem vecných argumentov navrhli sťažnosť odmietnuť, tvrdiac, že bola okresnému súdu doručená až 13. apríla 2021, hoci lehota na jej podanie uplynula 12. apríla 2021. Okresný súd uznesením sudcu z 21. júla 2021 uznesenie vyššieho súdneho úradníka zmenil a trovy konania nepodstatne znížil, no nijak sa nevyporiadal s argumentáciou sťažovateľky o oneskorenom podaní sťažnosti.

3. Žalobkyňa 1 podala proti uzneseniu sudcu z 21. júla 2021 ústavnú sťažnosť, ktorá bola doručovaná sťažovateľom ako zúčastneným osobám. Sťažovateľ 1 ako zúčastnená osoba

sa k ústavnej sťažnosti napriek danej možnosti nevyjadril. Sťažovateľke 2 bola ústavná sťažnosť doručovaná na adresu, z ktorej sa vrátila ako nedoručená. Nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 556/2021-31 z 24. mája 2022 bolo rozhodnuté, že uznesením okresného súdu z 21. júla 2021 bolo porušené základné právo žalobkyne 1 podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s tým, že uznesenie bolo zrušené a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie.

4. Okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu z nálezu z 24. mája 2022 touto ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu zo 4. augusta 2022 uznesenie vyššieho súdneho úradníka na sťažnosť žalobkyne 1 zmenil tak, že výšku náhrady trov právneho zastúpenia podstatne znížil, keď pri výpočte trov právneho zastúpenia nevychádzal z § 10 ods. 1, ale § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Rovnako ako v uznesení z 21. júla 2021 sa okresný súd nijak nevyporiadal s argumentáciou sťažovateľky o oneskorení podaní sťažnosti.

5. V spise okresného súdu sa na č. 1. 918 – 919 nachádza 9. aprílom 2021 datovaný vytlačený elektronický dokument sťažnosti žalobkyne 1 proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zo 4. marca 2021, čomu nasledujú (i) na č. 1. 920 elektronické potvrdenie o odoslaní podania s textom „*dátum a čas prijatia: 12.04.2021 20:44*“, (ii) na č. 1. 921 doručienka s textom „*dňa 12.4.2021 o 20:58 bola správa úspešne doručená*“ a (iii) na č. 1. 922 výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe, na ktorom je uvedený „*dátum a čas prijatia podania súdom (elektronickou podateľňou MS SR) (UTC): 12.04.2021 18:58*“.

III.

6. Sťažovatelia zdôrazňujú, že lehota na podanie sťažnosti žalobkyne 1 proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka uplynula 12. apríla 2021, no bola podaná až 13. apríla 2021. Opakujú, že toto uviedli už vo vyjadrení k sťažnosti žalobkyne 1, no okresný súd sa s touto ich námietkou v uznesení 21. júla 2021 vôbec nezaoberal, a to isté zopakoval v ústavnou sťažnosťou namietanom uznesení, pred vydaním ktorého im navyše nedal možnosť vyjadriť sa. Tým podľa sťažovateľov došlo k porušeniu ich základných práv, keďže okresný súd zásadne poprel účel a význam ustanovení Civilného sporového poriadku a takéto uznesenie okresného súdu je neakceptovateľné, neudržateľné a jeho nedostatočné odôvodnenie zakladá záver o jeho arbitrárnosti.

IV.

7. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémneho zásahu do základného práva (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 470/2021).

8. Argumentácia sťažovateľov proti uzneseniu okresného súdu obsahuje dve línie. Prvá je postavená na opakovaní už všeobecným súdom uvedeného argumentu o oneskorenom podaní sťažnosti žalobkyne 1 proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. K tomu treba uviesť, že nielen z podaní sťažovateľov či už v konaní pred ústavným súdom alebo v konaní pred okresným súdom, ale ani zo spisu okresného súdu nevyplýva žiaden dôkaz, z ktorého by bolo možné dospieť k domnienke o tom, že sťažnosť žalobkyne 1 nebola podaná 12. apríla 2021, ale až 13. apríla 2021 ako bez akéhokoľvek osvedčenia tvrdia sťažovatelia. Naopak, z listín založených v spise okresného súdu vyplýva, že elektronicky vyhotovená sťažnosť žalobkyne 1 bola nielen podaná, ale aj doručená okresnému súdu 12. apríla 2021. Preto z tejto časti argumentácie sťažovateľov nemožno dospieť k záveru o porušení ich základných práv, ku ktorému mal dôjsť tým, že okresný súd v rozpore so zákonom vecne rozhodol o oneskorené podanom opravnom prostriedku.

9. Druhá línia argumentácie sťažovateľov smeruje k tomu, že okresný súd sa vo svojich rozhodnutiach nevysporiadal s ich námietkou o oneskorenom podaní sťažnosti. V tejto časti treba sťažovateľom prisvedčiť. Okresný súd sa celkom opomenul vyjadriť k tomuto argumentu sťažovateľov, keď v oboch rozhodnutiach o sťažnosti žalobkyne 1 bez ďalšieho pristúpil k prieskumu vecnej správnosti uznesenia vyššieho súdneho úradníka. Z pohľadu podústavného práva ide o zrejmy nedostatok, s ktorým sa okresný súd mohol a mal vysporiadať jednoducho, v podstate tak, ako to vyplýva z bodu 5 tohto uznesenia, keď je zrejmé, že zo žiadnej listiny založenej v súdnom spise, ale ani z tvrdení sťažovateľov nevyplýva, že by sťažnosť žalobkyne 1 bola podaná nie 12. apríla 2021, ale až 13. apríla 2021.

10. Tento nedostatok v argumentácii okresného súdu však nemá ústavnoprávny rozmer, z ktorého by bolo možné vyvodit' porušenie sťažovateľmi uvedených základných práv. Už len samotným vecným prejednaním sťažnosti žalobkyne 1 okresný súd zaujal pozitívny postoj k dodržaniu zákonom stanovenej lehoty na jej podanie, pričom jej dodržanie nepochybne vyplýva z procesne doručenkami a potvrdeniami osvedčenej procesnej skutočnosti o podaní sťažnosti už 12. apríla 2021. Nejde o prípad extrémneho vybočenia z rámca procesných predpisov, ktoré všeobecným súdom ukladajú vysporiadať sa s námietkami procesných strán. Prípadné konštatovanie porušenia základných práv sťažovateľov týmto nedostatkom by zrejme viedlo k opätovnému a zhodnému rozhodnutiu okresného súdu o sťažnosti žalobkyne 1 s drobným doplnením konštatácie včasnosti jej podania. To platí o to viac, že sťažovatelia toto porušenie mohli namietnuť či už podaním ústavnej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 21. júla 2021 alebo ako zúčastnené osoby vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti žalobkyne 1, ktorej bolo vyhovené už predchádzajúcim nálezom ústavného súdu. Preto namietaným uznesením okresného súdu nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľov, ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu